

V.O.B.o.W.

nr. 117

februari-maart-april-mei 2023

WEST-VLAAMSE ARCHEOKRANT

West-Vlaamse Archeokrant: Driemaandelijks
tijdschrift, jaargang 31,
afgiftekantoor Roeselare, Uitgever: V.O.B.o.W. vzw
Ondernemingsnummer: 414135857

IN MEMORIAM

JOZEF GODERIS

1936-2023

Jozef Goderis werd geboren op 16 maart 1936 als oudste zoon van Alberic Goderis (1908-1997) en Anna Barbier (1907-1985). Het gezin telde zeven kinderen. Jozef doorliep het lager onderwijs bij zijn vader als schoolhoofd van de Sint Jozefsschool, Tulpenstraat, Roeselare (1941-1949). Daarna volgde hij middelbaar onderwijs in het Klein Seminarie: Oude Humaniora Grieks-Latijn en vervolgens Wetenschappelijke A (1949-1956). Na de humaniora volgde hij een opleiding in het Groot Seminarie te Brugge: filosofie (1956-1958) en theologie (1958-1960). Aan de Normaalschool te Torhout behaalde hij het diploma van onderwijzer, speciaal regime (1960-1962). Daarna volgden cursussen bij de Nationale Dienst voor de Jeugd (NDJ), hij behaalde getuigschriften muziekpedagogie bij Musicerende jeugd en werd volksdanslesgever bij de Volksdans-

centrale voor Vlaanderen (VDCV). In 1979 behaalde hij het diploma van Hoger Secundair Kunstonderwijs, afdeling keramiek aan de Stedelijke Academie voor Schone Kunsten te Roeselare. Op 29 juli 1969 huwde Jozef te Zonnebeke met onderwijzeres Maria Pype.

Op zaterdag 24 oktober 2009 ontving Jozef Goderis de cultuurtrofee 2009 (W. Vandecasteele) van de stad Roeselare uit handen van oud-minister van Cultuur burgemeester Luc Martens.

Vanaf september 1962 werd Jozef aanvankelijk klastitularis in het BLO *Onze Kinderen* te Rumbeke. Vervolgens werd hij in dezelfde school leraar expressievakken: muzikale, verbale, lichamelijke en manuele expressie voor het grootste deel van zijn onderwijzersloopbaan. Van 1989 tot 1992 kreeg hij als "fin de carrière" een opdracht als gedeeltelijk verantwoordelijke voor het leerlingen busvervoer in het BLO Hagewinde in de regio Roeselare. Van 1964 t.e.m 1998 fungeerde hij op woensdagnamiddagen en

zaterdagvoormiddagen als leraar ritmiek en dans in de Jeugdmuziekschool (JMS) en later Jeugdmuziekatelier (JMA) te Roeselare. In 1969 werd hij directeur van het JMA en vervolgens pedagogisch hoofdverantwoordelijke in het JMA Roeselare. Jozef ging op rustpensioen als onderwijzer-leraar in 1992.

Jozef en Archeologie

Sedert 1978 is Jozef Goderis archeologisch actief in Roeselare en regio. Aanvankelijk prospecteerde hij in weekends en vakantie-dagen, eerst vanuit zijn persoonlijke interesse voor de Steentijden, maar snel verruimde hij zijn belangstelling door de (oppervlakte) vondsten en de waarnemingen tot de Romeinse periode, Middeleeuwen, ... tot de materiële resten uit Eerste & Tweede Wereldoorlog.

De Middeleeuwse geschiedenis van Roeselare was gekend door de studie van de geschreven bronnen uit archieven, doch door de jarenlange inzet van Jozef van zijn prospecties, zijn waarnemingen en zijn opgravingen, heeft hij via de archeologie en dus via de studie van de materiële resten uit het verleden afkomstig uit de bodem de geschiedenis van Roeselare vele duizenden jaren ouder gemaakt. Hij heeft hiermee de regio van Midden-West-Vlaanderen op de archeologische kaart gezet voor diverse periodes met archeologische sites als:

- Roeselare-Haven
- Roeselare-Lekken-Mandelstraat
- Roeselare-Zilverberg
- Roeselare-Ring-Noorden
- Roeselare-Prins Albertstraat
- Kleiputten-Oekene

De resultaten van deze opgravingen en het onderzoek dat er op volgde zijn terug te vinden in diverse artikelen in wetenschappelijke tijdschriften en zijn telkens doorheen de jaren ruim aan bod gekomen in de West-Vlaamse Archeokrant, het driemaandelijks ledenblad van de V.O.B.o.W.

Intussen was Jozef zich ook als bestuurder gaan inzetten van verenigingen, niet alleen voor de Vereniging voor Oudheidkundig

Bodemonderzoek in West-Vlaanderen (V.O.B.o.W.). Sedert september 1985 werd hij lid van de Raad van Bestuur van de V.O.B.o.W. en sedert 1997 werd hij er voorzitter van. Sinds 2001 nam hij er ook de taak als secretaris bij en in 2012 nam hij het voorzitterschap volledig op zich. Daarnaast, op lokaal vlak, nam hij ook de leiding over de WAR, de Werkgroep Archeologie Roeselare. Ook streefde hij steeds naar samenwerking tussen verenigingen: als actief bestuurslid in de (K)GOGRO, het (Koninklijk) Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van Roeselare en Omstreken, als afgevaardigde in de Cultuurraad, in een Museum werkgroep, noem maar op.

Roeselare – Industrierrein: J. Goderis aan het werk bij het onderzoek van de unieke Gallo-Romeinse dakpanoven.

Zijn archeologische bijdrage voor Roeselare is bijzonder uitgebreid, een kleine greep eruit geeft:

- Zijn vondst en opgraving in Roeselare-Haven in 1986 van de Romeinse dakpanoven, uniek in (West-)Vlaanderen).
- Zijn opgravingen op het bedrijventerrein Lekken-Mandel met grondsporen en het oudste aardewerk ooit te Roeselare gevonden uit de midden-bronstijd.
- Zijn prospectie en opgravingen op de site van Roeselare-Zilverberg leverde de oudste sporen ooit in Roeselare aangetroffen. Via C-14-onderzoek werden nederzettingssporen tussen 2290 en 2130 voor Chr gedateerd, overgang Neolithicum naar de Bronstijd.

- Zijn systematische prospectie heeft in mei 1985 voor het eerst een boordschrabber uit het midden-paleolithicum aangetoond, eveneens op de Zilverberg
- zijn stadsarcheologisch onderzoek via de talrijke controles van bouwputten.

J. Goderis uitkijkend over de kleiputten tijdens de opgravingen te Oekene, het leidde tot vondsten van beenderen van talloze prehistorische dieren, waaronder mammoet en wolharige neushoorn en zelfs enkele stenen artefacten.

Doch dit is niet alles. Terzelfdertijd heeft hij niet als een amateur zijn vondsten voor zijn persoonlijke interesse gehouden. Integendeel, hij heeft tijdens zijn jarenlange onderzoek honderden, duizenden mensen bereikt. Sommigen, waaronder veel jongeren, heeft hij gestimuleerd zelf deel te nemen aan archeologisch onderzoek. Hij heeft steeds de kans geboden aan vrijwilligers deel te nemen aan en hen gemotiveerd bij zijn onderzoek. Ook via zijn technische opgravingsrapporten bracht hij de resultaten van zijn professioneel uitgevoerd onderzoek zowel naar de wetenschappelijke wereld, maar tevens via

zijn tientallen tentoonstellingen, rondleidingen op de archeologische sites, spreekbeurten en archeologische workshops naar geïnteresseerden uit Roeselare en omstreken. En, via zijn jarenlange educatieve rondleidingen bereikte hij de scholen en hun honderden leerlingen, en, via de talrijke deelnames aan de Open Monumentendagen leerde hij hen hun eigen erfgoed te kennen en te waarderen.

Niet alleen op het terrein was hij actief maar door zijn verwerking van zijn vondsten en zijn arbeid aan zijn bureau met het schrijven van zijn artikels, verslagen en tekeningen, heeft hij gezorgd dat het eenmalig lezen van de archeologische grondsporen en hun "vluchtigheid" (de archeoloog "verniet" zijn grondsporen door verder te graven tot aan de onaangeroerde moederbodem) een uitgeschreven tekst, datering en interpretatie verkreeg. Jozef werkte deze schriftelijke bijdrages zowel uit op een wetenschappelijk verantwoorde wijze, maar zorgde er ook telkens voor dat deze op een leesbare vulgariserende wijze werden gebracht.

Van bij de start, draagt hij eveneens de West-Vlaamse Archeokrant (WAK), dit zowel als samensteller, eindredacteur, auteur, als bringer van wereldwijde archeologische informatie. Hij zou uiteindelijk aan 117 nummers zijn onmisbare bijdrages en redactiewerk leveren.

Voor de V.O.B.o.W. was Jozef Goderis ook de bezieler en steeds de (mede)organisator en begeleider van talrijke archeologische uitstappen en reizen. Hij bereikte een vast publiek die hem in Vlaanderen, in België of in de ons aangrenzende landen met vertrouwen volgde. Zijn belangstelling voor kunst en ceramiek en zijn actieve beleving als kunstenaar heeft hij ook op educatief en archeologisch vlak toegepast in zijn experimentele archeologie door zijn talrijke replica's en zijn experimentele ovens. Ook deze activiteiten heeft hij doorheen de jaren steeds met enthousiasme tijdens Buren bij Kunstenaars of Open Monumentendagen en Erfgoeddagen naar het brede publiek uitgedragen.

Ook tot zijn verdienste moet vermeld worden

dat hij via zijn jarenlange activiteiten en resultaten heeft bereikt dat de archeologie in Roeselare ook op (politiek) stedelijk niveau een volwaardige plaats als belangrijke kennisdrager van het Roeselaarse erfgoed heeft verworven en dus heeft duidelijk gemaakt dat preventief archeologisch onderzoek en begeleiding gerechtvaardigd is bij geplande infrastructuurwerken.

Enkele jaren terug wist hij nog de eerste stappen te zetten bij de oprichting van een archeologische museum te Roeselare, in de zolder van het oud stadhuis. Een initiatief dat onderbroken werd door de verbouwingen aan de Roeselaarse stadhuissite.

Op 17 januari 2023 overleed Jozef onverwacht, in talloze kranten werd hierbij stil gestaan, waarbij naast zijn vele activiteiten in

het bijzonder aandacht geworpen werd op zijn bijdrages voor de archeologie van Roeselare. Het Nieuwsblad Regionaal 19-01-2023: Feys, B.: *Amateurarcheoloog Jozef Goderis (86) onverwacht overleden: "hij legde de wortels van Roeselare bloot"*, p. 5; Het Laatste Nieuws 19-01-2023: Degezelle, Ch.: *"Hij heeft ons doen inzien dat Roeselare al heel vroeg een bloeiende stad was"*, p. 25; De Krant van West-Vlaanderen lokaal 20-01-2023: (BF): *Jozef Goderis onverwacht op 86-jarige leeftijd overleden*, p. 57. Ook het portaal van uitvaartzorg Commeyne registreerde een groot aantal rouwbetuiging.

Afsluiten doen we graag met de tekst voorgelezen tijdens de begrafenis door H. Hameeuw op 23 januari 2023, dit gebeurde in naam van de V.O.B.o.W.:

Onze diepe, oprechte deelneming en steun aan Maria, familie en vrienden,

Jozef had vele passies, passies die hij telkens met de grootste overgave beoefende. Hij legde er zich op toe met een doorgedreven enthousiasme, hij verdiepte zich in de materie, werkte gestructureerd aan de projecten die hij aanging en werd telkens weer de specialist ter zake. Eén van zijn levensprojecten was Roeselare, het verleden van zijn dorp Rumbeke en zijn stad Roeselare, daar stond hij mee op, en daar ging hij mee slapen.

Archeologie, geschiedenis, familiekunde, noem maar op, Jozef was actief op vele fronten. Hij onderzocht, dook in archieven, leidde talloze opgravingen, hij documenteerde zijn waarnemingen, hij schreef zijn syntheses neer en hij publiceerde de resultaten. Want iedereen had recht op die kennis, op de nieuw verworven inzichten. Jozef zijn biograaf zal een bijzondere kluit hebben aan de taak al zijn wetenschappelijke en vulgariserende bijdrages in tijdschriften en boeken op te lijsten. Het zijn er honderden; getuigen van een niet aflatende drang en gestructureerde aanpak om doorheen de vele decennia dat hij actief was de kennis die hij had, te delen met anderen. Hij zag dat als zijn geprivilegieerde taak.

Jozef wist van aanpakken. Hij wist dat het verleden aan zijn voeten lag, en dan vooral daaronder. En dat het ontdekken ervan harde arbeid en zweet vergt. Maar daar deinsde hij niet voor terug, integendeel. De passie was bijzonder groot. Daarvoor ging hij door de administratieve molen om vergunde archeologische projecten op de rails te heffen, hij zocht er financiering voor, hij zocht en vond er vele tientallen vrijwillige werkkrachten voor, hij stond vele lange dagen op het veld, hij verwerkte de vondsten, hij maakte opgravingsplannen, vondsttekeningen, foto's, hij organiseerde bezoeken, ..., Jozef was een topmanager! Naar aanleiding van talloze gelegenheden richtte hij samen met partners tentoonstellingen in waar hij telkens weer opnieuw, aan jong en oud, present tekende om hen een leerrijk en verassend verhaal te vertellen over het verleden van Roeselare en omstreken.

Jozef was lid geworden van de Vereniging voor Oudheidkundig Bodemonderzoek West-Vlaanderen, en werd er voorzitter van in 2000, een taak dat hij tot enkele dagen geleden met een niet aflatende gedrevenheid is blijven uitoefenen. Hij was er van bij de start de bezieler van het ledenblad West-Vlaamse Archeokrant, hij heeft er 116 nummers voor de persen klaargestoomd, 4 per jaar, telkens goed voor ±200 pagina's. Een werkiyver om stil van te worden.

*Namens iedereen die het verleden van hun streek hoog in het vaandel houden,
Namens iedereen die gebeten werd door de passie voor het verleden na het horen van je verhalen,*

Namens de leden en bestuursleden van de V.O.B.o.W.,

Jozef,

dank, dank, dank

teksten Suzanne DeCock en Hendrik Hameeuw